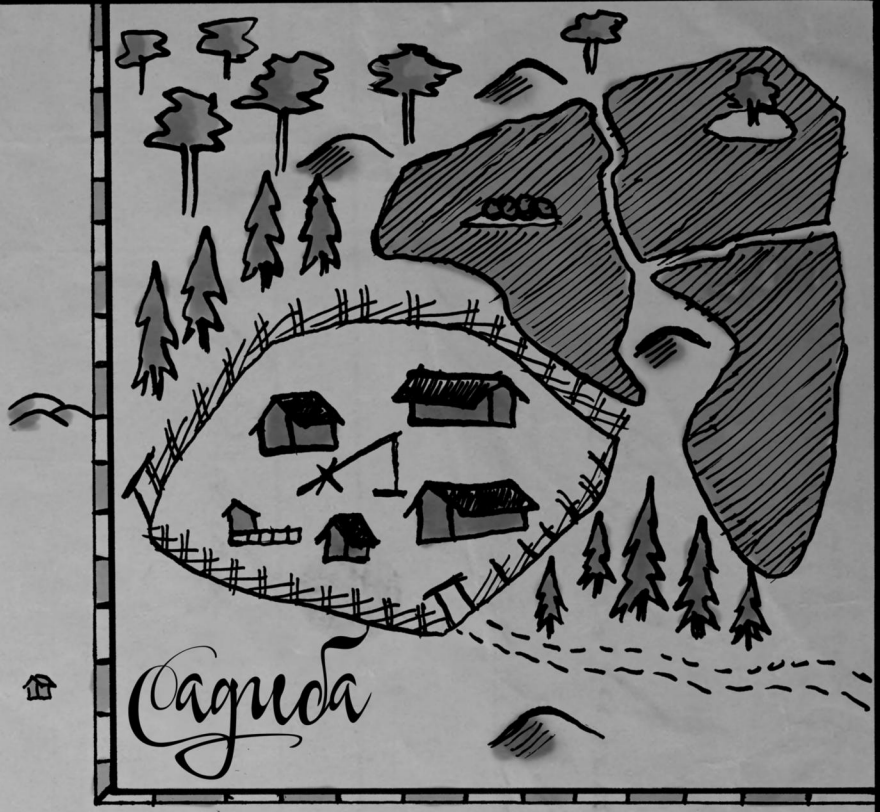

Семме

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

мнa

Сагуба

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

Зміст

1. Ветте	9
2. Грובהа Майя	19
3. Чужинець	33
4. Запитання без відповідей	37
5. Сліди на снігу	45
6. Могила	61
7. Скриня	63
8. Вогонь і сніг	77
9. Упольовані	95
10. Перехрестя	103
11. Пані Гори	113
12. Прощання	127
13. Імператорський ніж	137
14. Зла зима	147
15. Хід року	165
16. Крижана кірка та забави з мечем	183
17. Гірди-мисливці	195
18. Три зрадники	213
19. Ми йдемо від Пані Гори	233
20. Тунель	243
21. Село з ліхтарями	257
22. Атлевіс	267
23. Кам'яне кільце	283
24. Усередині кільця	299
25. По інший бік кільця	309
26. Замкнені	313
27. Дарунок ветте	327

1

Ветте¹

Це сталося, коли ми були на полюванні.

Батько нечасто дозволяє нам полювати. Здебільшого він ходить на полювання сам-один. Бере лук і мотузки з петлями, іноді ще й списа, а нас залишає пильнувати садибу.

– Вульфе, ти доглядаєш за коровами, – завжди каже він. – Треба подоїти їх, випустити на пасовисько і перевірити, що вони повернулися. А ти, Суньє, маєш пильнувати свиней і коня. За кілька днів я повернуся.

Батько полює на вовків і лисиць, а одного разу завалив ведмедя. Та не приносить йому радості ця справа. Часом люди просять батька забити якогось звіра, що внадився до селища. З тим ведмедем саме так і було. Він став забирати телят, коли корови виходили на пасовисько. Потім потягнув кількох телиць, а коли сільські чоловіки спробували прогнати його, на смерть роздер Уббасового Мартіна.

1 Ветте (швед. vätte) – дух природи у скандинавській міфології. Так називають загалом усіх надприродних створінь. Іноді ветте може бути духом померлої людини.

Тоді до нашої садиби прийшли кілька чоловіків просити батька, щоб убив ведмедя. Розмовляли з ним дуже поштиво, тримаючи в руках свої капелюхи, й обіцяли допомогти йому на полі. Але батько не хотів, щоб йому хтось допомагав. Він рідко приймав допомогу. Та все ж узяв спис і пішов до лісу. Через чотири дні ведмідь був мертвий.

Батько приніс ведмежу голову до сільського старійшини, і той начепив її на палю перед своїм подвір'ям, аби всі бачили, що небезпека позаду. Після цього до нашої садиби приходило багато люду: вони хотіли залишити дарунки для батька – мішки борошна, бочки з пивом. Один приніс ящик засоленої риби з узбережжя. Але батько від усього відмовлявся.

– Ми й так даємо собі раду, – відказував він.

Та ми думали, що батькові слід було прийняти хоча б щось. Урожай цього року був не найкращим, а до комори внадилися щури й понижили там запаси.

Один із тих чоловіків, котрі приходили з проханням у полювати ведмедя, сказав нам:

– Ваш батько – найвправніший мисливець у селищі, це всім відомо. Але, здається, селянин із нього не найкращий.

Ми запитали батька, чому він не полює частіше, той дуже спохмурнів.

– У селянина нема часу на полювання, – відповів він.

Але інші чоловіки у селищі полюють частіше за батька, і врожай у них гине не так часто, як у нас. Нам здається, що люди сміються поза очі з нашого батька, хоч ніхто з них не наважився б зробити таке відкрито. Не знаємо чому,

та майже всі, здається, побоюються його. Він селянин, як і всі інші, але люди схиляються і вклоняються йому при зустрічі. Називають його «паном» і неохоче дивляться у вічі.

Коли батько дозволяє нам полювати, додому ми забираємо хіба птахів і малу звірину. Здебільшого це глушці й тетеруки, білки й зайці. Вульф займається мотузками з петлями, Сунья пильнує лука. Та нам завжди доводиться випрошувати батькового дозволу, і хоч скільки б ми не набридали, від цього ніякої користі.

– Ми не мисливці, а селяни, – зазвичай каже він. – Вам ще стільки всього треба навчитися, щоб вести господарство. Не забувайте, що одного прекрасного дня це все стане вашим.

Але в полі, на луках і біля худоби вчитель із батька ніякий. Він працює зовсім не так, як інші селяни. Ті мають методи, що з давніх-давен передавались у їхньому роді. Вони вміють розтлумачити все, що відбувається у природі, і знають, що робили їхні пращури, коли щось ішло не так. Під час розмови вони завжди можуть показати на щось у полі й розповісти, що трапиться.

– Дивіться, як перезимувала польова миша, – кажуть вони. – Натворила багато широких нірок у траві. З цього видно, що зима буде суворою, треба нам постаратися наповнити комори й погребі.

Батько ж завжди випробовує щось нове. Він завжди має якийсь новий задум, завжди хоче щось вдосконалити. І наша садиба заповнюється напівготовими облаштуваннями, які ніколи не закінчуються.

Коли йдеться про полювання, все по-іншому. Тоді батько впевнений у тому, про що говорить. Показує Сунї, як тримати лук, пояснює Вульф, як зав'язувати петлі, й усе це без жодних роздумів чи дивних думок, як щось можна покращити. Батько вже знає, як усе працює, і хоче, щоб ми робили те саме, що й він. Ось тоді нам цікаво його слухати, і ми швидко вчимося.

Іноді він дозволяє нам полювати по-справжньому. Тоді в його погляді з'являється щось похмуре, він тяжко зітхає і каже:

– Напевно, краще вам потренуватись. Зима знову може бути важкою.

Але він ніколи не полює разом з нами.

Того разу, коли ми вмовили батька відпустити нас на полювання, літо вже кілька тижнів як минуло. До зими ще було далеко, але на осінніх вітрах листя дерев заблагрилося, і тепер верхівки яскріли, наче охоплені полум'ям. На землі під деревами повискакували гриби, а десь далеко в лісових хащах бродив ведмідь і наїдався перед сплячкою.

Ми полювали на зайця. Ліс навколо нашої садиби густий, крізь кущі ялівцю й карликові ялинки непросто щось розгледіти, тож луком не стрілиш. Тому ми ставили петлі. Насамперед треба було знайти зайця. Для цього є багато способів. Можна поставити петлі в місцях, де вже відомо, що вони водяться. Можна шукати заячих слідів чи посліду. Або спробувати заманити зайця у пастку, замасковану якимось їстівним корінням.

Та ми робили так, як навчив батько. Аби напасти на слід зайця, ми намагалися думати по-заячому. Заплю-